

Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006

W całym okresie programowania 2004-2006 w ramach działania 2.7 *Pilotażowy Program Leader+* zrealizowano 316 projektów o łącznej wartości 115,5 mln zł, w tym:

- 167 projektów w ramach schematu I (dotyczącego tworzenia lokalnych grup działania oraz zintegrowanych strategii rozwoju) na kwotę 19,6 mln zł;
- 149 w ramach schematu II (dotyczącego działalności LGD utworzonych w schemacie I) na łączną kwotę 95,9 mln zł.

Projekty schematu I realizowane były na obszarze łącznie 857 gmin (co stanowiło 39,4% gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich w kraju), zamieszkanym przez 7,2 mln osób.

Schemat II wdrażany był na obszarze 852 gmin o łącznej populacji 6,9 mln osób.

Działalność lokalnych grup działania dofinansowana w ramach schematu II dotyczyła w głównej mierze działań informacyjno-promocyjnych i szkoleniowych (49,2 mln zł), wydatków na ekspertyzy, analizy itp. (25,8 mln zł) oraz wydatków operacyjnych (11,0 mln zł).

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Efekty realizacji działania

W ramach osi Leader 335 lokalnych grup działania zrealizowało lokalne strategie rozwoju na łącznym obszarze 291,3 tys. km² zamieszkałym przez ponad 18 mln ludzi.

Kwota płatności zrealizowanych w ramach osi Leader wyniosła łącznie 3 mld 372,6 mln zł, w tym:

- w ramach działania 413 *Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju* zrealizowano 40 066 operacji wspartych kwotą 2 mld 812,8 mln zł. W ramach działania realizowano 4 rodzaje operacji:
 - *Małe projekty* – 28 684 operacje na kwotę pomocy 721,5 mln zł,
 - operacje odpowiadające swoim zakresem działaniu *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej* – 1 901 operacji na kwotę 142,5 mln zł,

- operacje odpowiadające swoim zakresem działaniu *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw* – 1 422 operacje na kwotę pomocy 169,7 mln zł,
- operacje odpowiadające swoim zakresem działaniu *Odnowa i rozwój wsi* - 8 059 operacji na kwotę pomocy (środki EFRROW) 1 mld 222,7 mln zł (łączna kwota środków publicznych, wraz z środkami własnymi beneficjentów, wyniosła 1 mld 779,1 mln zł);
- w ramach działania 421 *Wdrażanie projektów współpracy* – przygotowano 77 i zrealizowano 223 projekty współpracy, w tym 189 projektów międzyregionalnych oraz 34 projekty międzynarodowe; łącznie udzielono wsparcia w wysokości 48,2 mln zł;
- w ramach działania 431 *Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja* zrealizowano płatności na kwotę 98,5 mln zł tytułem refundacji kosztów bieżących oraz kosztów działań aktywizujących społeczności lokalne poniesionych przez LGD.

W ramach zrealizowanych projektów utworzono ponad 3,2 tys. miejsc pracy.

działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju

➤ Małe projekty

Zrealizowane operacje w ramach małych projektów dotyczyły najczęściej:

- organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych – 5 935 operacji,
- budowy, odbudowy lub oznakowania małej infrastruktury turystycznej – 5 379,
- remontu lub wyposażenia świetlic wiejskich – 4 370,
- promocji i organizacji lokalnej twórczości kulturalnej / aktywnego trybu życia – 2 195,
- utworzenia / zmodernizowania informacji turystycznej, w tym punktów, bazy informacji turystycznej, stron internetowych z ofertą turystyczną obszaru objętego LSR itp. – 2 045.

Dzięki tym operacjom m.in.:

- wybudowano, odbudowano lub przebudowano:
 - ✓ 7 223 obiekty małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;
- wyremontowano lub odrestaurowano
 - ✓ 1 796 świetlic wiejskich oraz innych obiektów pełniących ich funkcje,
 - ✓ 842 obiekty wpisane do rejestru zabytków lub objętych ewidencją zabytków.

➤ Operacje z zakresu działania *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej*

Zrealizowane operacje dotyczyły najczęściej:

- usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa – 1 045 operacji,
- usług turystycznych oraz usług związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem - 315 operacji,
- usług dla ludności – 292 operacje.

➤ Operacje z zakresu działania *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*

Udzielone w ramach działania wsparcie dotyczyło najczęściej prowadzenia następujących rodzajów działalności:

- usługi dla ludności – 565 zrealizowanych operacji,
- usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem – 246,
- roboty i usługi budowlane oraz instalacyjne – 206.

➤ Operacje z zakresu działania *Odnowa i rozwój wsi*

Zrealizowane operacje dotyczyły:

- infrastruktury publicznej – 4 640 operacji,
- turystyki – 2 514,
- zachowania dziedzictwa kulturowego – 493,
- sportu i rekreacji – 412.

W efekcie zrealizowanych projektów m.in.:

- wybudowano, zmodernizowano lub wyposażono:
 - ✓ 4 415 budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury,
 - ✓ 3 808 obiektów sportowych, placów zabaw, miejsc rekreacji,
 - ✓ 959 km ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych;
- odnowiono:
 - ✓ 378 elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków i cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków,
 - ✓ 109 budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objęte wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowane na cele publiczne.

działanie 421 Wdrażanie projektów współpracy

Projekty współpracy realizowane były najczęściej w obszarach:

- turystyki (30% projektów krajowych i 22% międzynarodowych),
- kultury i dziedzictwa kulturowego (26% / 20%),

- natury i środowiska naturalnego (13% / 13%),
- edukacji (10% / 10%).

Projekty były najczęściej kierowane do następujących grup docelowych:

- lokalnych mieszkańców – 16% projektów,
- turystów – 14%,
- młodzieży – 10%,
- tzw. lokalnych liderów – 10%,
- organizacji pozarządowych, w tym LGD – 9%.

działanie 431 Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja

W ramach zrealizowanych operacji wykonano zadania z zakresu:

- wydarzeń o charakterze promocyjnym oraz szkoleń lokalnych liderów - 21 445 zadań,
- informowania o obszarze działania LGD oraz o LSR - 17 475 zadań,
- szkolenia kadr biorących udział we wdrażaniu LSR - 7 664 zadań,
- badań nad obszarem objętym LSR - 1 354 zadań.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

W okresie programowania 2014-2020 na podstawie przepisów unijnych rozszerzono możliwość stosowania instrumentu RLKS, dotychczas finansowanego w ramach EFRROW i EFMR, na kolejne fundusze. Dwa województwa - podlaskie i kujawsko-pomorskie - zdecydowały się na wdrożenie RLKS. W pozostałych województwach istnieje możliwość realizacji strategii wielofunduszowych łączących wsparcie z EFRROW i EFMR (fundusz rybacki).

Umowy ramowe dotyczące realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność z udziałem środków PROW 2014-2020 zostały zawarte w 2016 r. (dodatkowo 2 umowy zawarto w 2017 r., a jedna w 2019 r. została rozwiązana). Obecnie realizowane jest 291 umów ramowych z wykorzystaniem środków PROW 2014-2020.

Zdecydowana większość zatwierdzonych strategii (271 z 291) jest realizowana przez grupy, które kontynuują działalność prowadzoną w poprzedniej perspektywie finansowej. Spośród 291 LGD, 41 to grupy wielofunduszowe.

Strategie rozwoju lokalnego finansowane ze środków PROW 2014-2020 są realizowane

na obszarze 2 234 gmin, zamieszkanym przez 20 mln 126 tys. ludzi.

Największa część lokalnych strategii (172) wdrażana jest na obszarach obejmujących od 50 do 100 tys. mieszkańców.

Kwota środków PROW 2014-2020 przyznanych na realizację strategii wynosi łącznie ponad 793,9 mln euro, z czego 505 mln euro stanowią środki EFRROW.

poddziałanie 19.1 Wsparcie przygotowawcze

Poddziałanie *Wsparcie przygotowawcze* zostało przeprowadzone w 2015 roku. Zakończono realizację 299 operacji, z tytułu których wypłacono lokalnym grupom 37,2 mln zł.

poddziałanie 19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju

Nabory wniosków są przeprowadzane oddzielnie przez każdą LGD. Do końca września 2021 r. w ramach poddziałania złożono łącznie 37 699 wniosków.

Podpisano 19 903 umowy (w tym 18 601 na operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD, 1 016 operacji grantowych oraz 286 operacji własnych LGD) na łączną kwotę 2 mld 281,5 mln zł.

Do 30 września 2021 r. zrealizowano płatności na rzecz 15 202 nowych beneficjentów na łączną kwotę 1 mld 860 mln zł.

Zakończono realizację 14 424 operacji, z tytułu których wypłacono 1 mld 664 mln zł.

Dane szczegółowe wg stanu na 31 sierpnia 2021 r., na podstawie sprawozdania śródrocznego ARiMR:

Wśród beneficjentów innych niż LGD, największą grupę stanowią osoby fizyczne - 11 260 realizowanych operacji. Ponadto 3 727 operacji przeprowadzanych jest przez jednostki samorządowe (w tym 3 264 przez gminy), a 2 073 - przez stowarzyszenia lub ich związki. Kościoły i inne związki wyznaniowe realizują 478 operacji.

Wśród zakresów przedmiotowych wdrażanych operacji dominują:

- podejmowanie działalności gospodarczej – 8 151 umów,
- budowa lub przebudowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej – 4 671 umów,
- rozwijanie działalności gospodarczej – 3 561 umów,
- zachowanie dziedzictwa lokalnego – 1 438 umów.

Najwięcej umów zostało zawartych w ramach strategii realizowanych przez LGD:

- Stowarzyszenie LGD Północne Mazowsze – 160,
- LGD Warmiński Zakątek – 158,
- Stowarzyszenie Między Wisłą a Kampinosem – 157,
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu – 149,
- LGD Leśna Kraina Górnego Śląska – 149,
- Stowarzyszenie LGD - Forum Powiatu Garwolińskiego – 143.

W wyniku realizacji poddziałania 19.2 utworzono dotychczas 11 225 etatów, a także utrzymano ponad 9 tys, kolejnych. Dane te dotyczą projektów zakończonych, w związku z czym należy oczekiwać, że ulegną dalszemu zwiększeniu.

W ramach dotychczas zrealizowanych operacji:

- utworzono 5 942 nowe przedsiębiorstwa, a kolejne 2 361 przedsiębiorstw rozwinęło działalność gospodarczą,
- utworzono 4 506 nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, a kolejne 1 715 takich obiektów zmodernizowano,
- utworzono 488 nowych miejsc noclegowych,
- wybudowano 496 km ścieżek rowerowych i 468 km szlaków turystycznych,
- przebudowano 250 km dróg,
- poddano pracom konserwatorskim lub restauratorskim 687 zabytków,
- wsparło 1 452 podmioty w ramach operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego,
- utworzono 17 nowych inkubatorów (centrów) przetwórstwa lokalnego,
- przeprowadzono 4 133 szkolenia,
- przeszkolono blisko 76 tys. osób,
- zorganizowano 7,5 tys. wydarzeń/ imprez.

Łącznie 6,7 tys. zrealizowanych operacji ukierunkowanych było na wprowadzanie rozwiązań innowacyjnych.

W ramach poddziałania zrealizowano także płatności wynikające z zobowiązań z PROW 2007- 2013 dla 62 beneficjentów w łącznej kwocie ponad 5 mln zł.

poddziałanie 19.3 Wdrażanie projektów współpracy

Nabór wniosków odbywa się w trybie ciągłym, począwszy od 2016 r.

Do 30 września 2021 r. złożonych zostało 258 wniosków. Podpisano 172 nowych umów na kwotę 70,5 mln zł, z czego 144 umowy dotyczyły realizacji projektu współpracy, 10 - jego przygotowania, a 18 umów zawarto na operacje kompleksowe, łączące przygotowanie i realizację projektu.

Zrealizowano płatności w ramach 160 operacji dla 241 LGD na kwotę 43,67 mln zł.

Do 30 września 2021 r. zakończono realizację 95 operacji.

Dane szczegółowe wg stanu na 31 sierpnia 2021 r., na podstawie sprawozdania śródrocznego ARiMR:

Spośród 155 wdrażanych projektów współpracy, 91 to projekty międzyregionalne, a 64 - projekty międzynarodowe.

W ramach zrealizowanych operacji:

- odbyło się 350 szkoleń i przeszkolono ponad 4 tys. osób;
- utworzono 337 nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej,
- wsparto 26 podmiotów działających w sferze kultury w zakresie wyposażenia mającego na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego,
- zorganizowano 254 wydarzenia/imprezy,
- wybudowano 70 km ścieżek rowerowych,
- wydano 215 publikacji.

W ramach poddziałania realizowane były także płatności w ramach zobowiązań z PROW 2007-2013. Na rzecz 7 beneficjentów przekazano łącznie 970 tys. zł.

poddziałanie 19.4 Wsparcie kosztów bieżących i aktywizacji

W ramach poddziałania 19.4 złożono 274 wnioski o przyznanie pomocy i zawarto 273 umowy o przyznanie pomocy na łączną kwotę 550,7 mln zł.

Wyplacono 457,6 mln zł (wliczając kwoty wyprzedzającego finansowania), w tym 275 mln zł ze środków EFRROW.

Dane szczegółowe wg stanu na 31 sierpnia 2021 r., na podstawie sprawozdania śródrocznego ARiMR:

W ramach zrealizowanych operacji grupy udzieliły doradztwa na rzecz 100,8 tys. podmiotów, z których 35,9 tys. złożyło następnie wnioski o przyznanie pomocy w ramach PROW 2014-2020, a 15,2 tys. podmiotów zawarło umowy o przyznanie pomocy.

LGD zorganizowały także ponad 10 tys. spotkań adresowanych do mieszkańców. Ponadto lokalne grupy działania przeprowadziły szkolenia dla pracowników i organów LGD, mające na celu podniesienie ich kwalifikacji (44,6 tys. osobodni szkoleń).